

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

[Lectio XV. Stabat iuxta Crucem Iesu, Mater eius, &c. Ioann. 19.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

crucis & sanguinis, eum humilitate & obedientia
onus sibi impositum perferens. & iter in montem
sanctum, Christi inquam montem pergens, cum
perseverantia & pietate animi. An non & effectus
fructusque fuit sanguinis Christi tunc fuit devo-
tio mulierum eius vestigia sanguinolenta sectan-
tium cum lacrymis & compassione, neglecta et-
iam militum turba & imitatione: Denique hu-
ius sanguinis fructus & effectus fuit Veronicæ
oculus pius cum linteo ad faciem extergendam
cui Christus Dominus in compensam pictatis
vultus sui crucenti imaginem imprimere dignatus
est. Rursus fructus huius sanguinis quotidie ma-
nifestatur in his qui post Christum gaudenter &
alacriter baiulant sibi crucem, ab eo humeris cu-
iusque impositam.

In Cruce. Quinto, copiosissima effusio fuit in cruce, dum
ex quinque canalibus amplissimis & sacratissi-
mis sese effudit Fons pietatis, ad quos potest
quicumque voluerit accedere, sive ad ablationem
sive ad refocillationem, quia & ibi lavacrum est,
& poculum omnibus propositum. Immo ibi dilu-
vium quoddam generale, non ut dissipet terram,
sed ut eam renovet, de quo & dicere illud possu-
mus: *Cataractæ cæli aperta sunt, & rupes fontes a-
byssæ, quia divini amoris fontes aperiantur, & cæ-
li nostri cataractæ, hoc est pectus & viscera Chri-
sti, distumpuntur: ut rosea pluvia undique abun-
det, non in ultionem, sed in remissionem, non
in mortem, sed in vitam. O felix diluvium san-
guinis pluvie mixtæ igni ardenti, ut dissipet
quod terrenum est, & efficiat omnia caelestia.*
En simul hoc diluvium signum fœderis est, quia
ex arca prodit caelesti à Christo in Cruce ex-
tento.

Effectus sanguinis in quatuor orbis partibus. Prodest ergo quatuor orbis partibus à peccato
elucendis, & è captivitate erucendis, copiosus iste
sanguis, copiosaque apud Dominum redemptio-
ne exhibita. Rigat Calvariam Adæ & omnium
posthumorum filiorum eius, pretiosus ille cruor,
qui quasi quinquæ partiti fluminis impetus totam
terram rigat præcipitur. Mox verò efficaciam su-
am ostendit, non solum in Latronis prodigiola
conversione, sed etiam in Centurionis lubita mu-
tatione, ac omnium illorum qui revertentes per-
cutiebant pectora sua.

An non & effectus eius est luctus in cælo & om-
nibus creaturis, in velo templi, & petris & mo-
numentis, in Sole & Luna.

An non & fructus eius in eo manifestus est
quod proficit vivis & mortuis, quod proficit his qui
in limbo agebant, quique agebant in Purgatorio,
Immo & efficacia eius patet in inferno, dum
ibi ligat Satanam virtute sanguinis sui,
& de eo triumphat. Penetravit ergo virtus San-
guinis eius omnes inferiores partes terræ, & li-
cet nihil profuerit damnatis, nisi ad maiorem
confusionem, captivitas tamen in carcere limbi &
purgatorii maxime profuit, dicente Zacharias

*Tu autem in sanguine testamenti eduxisti vinclum de
lacu in quo non erat aqua. Hic est sanguis testamen-
ti, quo te ultimum tuum signavit testamentum su-
per mensam crucis, & virtute illius educti sunt è
lacu profundo & sicco, hoc est è carcere, in quo
etiam carcere nos erat aqua refrigerii & solatii:
Christus autem per aquam venit & sanguinem,
pretium afferens, & educens in refrigerium. Im-
mo penetravit virtus sanguinis huius portas cæli,
quia factus est nobis Clavis referationis cæli Sanguis
Passionis Domini. Latinxit telus ut Sacerdos digni
in sanguine tuo, & aspergens quas, septies contra ve-
lum sancti aris, omnes portas: perivit, omne velu
reclavit. Angelica virtutes Jesu mariti referare clau-
sa, ubi viderunt sanguinem in cælum levare de viscer-
ibus Salvatoris, adorant enim virtutum cruoris
Dei & Creatoris sui, & in illius occursum pro-
cumbentes tremunt, nullamque volunt ei ob-
feratam velum, aut introitum lux cultoribus com-
mitem.*

Concludamus igitur, & agnoscamus quod Ie-
sus Christus venit per aquam & sanguinem. Aquam
gratiam, aquam misericordiam, aquam vitam de eius
Fontibus manantem habuimus gratis. Sanguine
quoque eius nos aspergamus, quia & ad eum no-
bis accedendum est per aquam & sanguinem. Au-
diamus Apollolum dicentem: *Accessus ad no-*
strum vestimentum Mediatorem seculum, & sanguinis as-
pergionem melius loquentemquam Abel. Videte no-
recusetis loquentem. Nô loquitur nobis ille sanguis
nisi de remissione peccatorum, de gratia sanctifi-
cante, de munditia vite & conscientie, de sanæ
perfectæ animæ. Videte & contemplamini ac au-
ditè illum quocumque loco profulam. Attendite
illum in horro cum animi devotione, & sentietis
eius affectum in vita & in morte. Loquitur autem
ibi vobiscum de perfectæ voluntatis resignatione,
Attendite & videte cum inter alapas & faciei di-
visionem, loquitur ibi vobiscum de animi perfe-
ctæ patientia. Videte & attendite eum profulam
inter flagra ad columnam, loquitur ibi de con-
stanti & continua mortificatione. Videte & atten-
ditè eum è vertice coronato profluentem, loqui-
tur ibi de penitentia & austeritate. Attendite de-
nique in cruce solum. Videte nec operatiis vocem
eius, & frustra vobis suffulsi.

LECTIO XV.

*Stabat iuxta Crucem Iesu, Mater eius, &c.
Ioann. 19.*

Admirandum fuit Filii Dei consilium, quo De delo-
voluit Matrem interesse Passionis, & aditare bus B. M.
Cruci, cum tamen inde incrementum sumeret *V. in Cru-*
haud exigui sive Matris sive Filii cruciatus. Scri-
ptum erat Exod. Non coquetis haedam in lacte matris. Exod. 23.
Et Lev. Non immolabitur ovum una die cum filio. An-
g. hic Mater in Filii lacteo sanguine decoquitur,
& filius

Levit. 4.
Abba
Cellen. li.
de Panib.
cap. 15.

Heb. 12.

& Filius in Matris lacrymis: An non tibi videretur hic ovis cum agno in sacrificium offerri?

Cur Christus passus in sua Matrem adflare cruci?

Prima est S. Anselmi libr. de laudibus Virginis, quia solet Deus electos gravi probare tribulatione, oportebatque impleri illud Simeonis: Tuam ipsius animam perire ansibis gladius. Immo oportebat, inquit S. Anselmus, illam in qua omnem gratiam Christus collocavit, non carere honore martyrii: sub cruce autem gravius ei martyrium fuit, quam si occideretur; quia sicut amor Virginis in filium non potest explicari, ita nec dolor quem ob eius necem sub cruce tulit. Ibi ictus lancee eam constituit REGINAM MARTYRUM, ait S. Bernardus.

Ex S. Anselmo. Lucea.

B. V. Regina Martyrum.

Ex S. Ambrosio.

Secunda ratio est S. Ambrosii, qui ideo dicit deuisse Virginem adflare cruci, ut ad opus nostrae redemptionis eo quo poterat modo concurreret, & sic ut perditio per unum hominem & mulierem intrat ita & veniret remedium. Christus quidem solus Redemptor est, & Mediator Dei & hominum: tam sicut Eva pomum pertrigens dedit materiam & causam peccandisita Maria Filio offerebat genus humanum; cuius redemptionem perageret, pro quo & ipsa quantum in se erat, immolabat animum suum, pro suo cooperans modulo. Optasset quidem cum Filio etiam corpore immolari in altari crucis; atque cum eo celebrare solemne illud sacrificium expiationis mundi, consummarivum omnium sacrificiorum. Sed hoc solus summus Sacerdotis privilegium erat, ut munus proprii sanguinis intra sancta inferret, quia torcular calcavit solus. Crux erat altare illud thymiamatis coram propitiatoris, super quo solus Sacerdos summus in caelum adolebat, & semel in anno ingrediebatur in sanguinem ad orandum pro populo.

Ex S. Damasceno. Cap. 27.

Tertia ratio est S. Damasceni, ideo Christum voluisse Matrem suam adflare Crucem, ut dolores, quos pari modo effugerat, tunc nos spiritualiter parturiendo sufferret. Verè enim nos sub arbore crucis generabat Filios doloris, sed filios simul gratiae & salutis; ideoque ibi solemiter instituitur Mater omnium Christianorum, dum dicitur nobis sicut & Joanni: *Ecco Mater tua*. Sic Christus Dominus non solum voluit nos habere eundem Patrem in caelis, sed & eandem Matrem in terris, ut ex utroque parente fratres simus, & cum Beniamin duplicem portionem ab eo percipere possimus.

Ex S. Anselmo.

Quarta ratio est iterum S. Anselmi, qui dicit ideo voluisse Christum ut Mater adflare cruci, quia instituebatur Maria ibi tamquam haeres universalis, in qua ipse deponere universum sanguinem suum, & merita, gratiam omni genam: ut illa colligeret haec omnia, & postea suis manibus & intercessionem distribuere & divideret. Id est nempè tunc universorum hominum curam

Rational. Evang.

suscipit, ut pro omnibus ex officio intercederet. Sed in particulari consideremus constantiam humilissime Matris sub cruce in mediis inique acerbissimis doloribus. Hanc constantiam expressit S. Ioannes paucis, sed energeticis verbis *Stabat iuxta crucem Iesu Mater eius*. Singula verba pondus habent.

Primo quidem dicit, *Stabat*, quia numquam illa cecidit, nunquam defecit, nunquam curavit; sed tamquam columna immobilis semper stetit, & inter turbines violentissimos: & torrentes dolorum Imperterrita fuit, nec vacillavit. *Stabat* ergo corpore, *stabat* mente, *stabat* cordis erectione. *Stabat* fidei integritate, spei celsitudine, charitatis perfectione, *stabat* virtutum omnium culmine. Non eius fidem aut spem aquae multae inundantis tribulationis potuerunt extinguere, nec charitatis fervorem flumina obruere. Amicis deserentibus, discipulis fugientibus, qui debebant tamquam viri robusti in praecilio stare, paucæ caelestiae confirmati, Ecclesiae columnae futuri; ipsa sola fortiter stetit, & societatem exhibet filio stanti in cruce, brachiis extensis. Orbem dimittenti, & pavidos ac fugientes ad societatem praecilii & triumphi revocanti, quem per crucem bellator ipse fortis debebat reportare. Illud quoque per vocem *Stabat* significatur, omni se modestia gestasse, ita ut nihil indignum, nihil in eius gestu & actu exteriore indecens fuerit, ut solet frequenter accidere in famulo sexu infortunia sua plangente nimio exteriori excessu. Non igitur spasmodum passa est, ut nonnulli fingunt & pingunt. Non iacuit praemortua non cecidit praeanimi deliquio, non se dit deestamante: sed *stabat*, inquit ille qui vidit, *et testimonium perhibuit*.

Hoc tamen non solum virtuti naturali, sed & gratiae speciali adscribimus, quod in tanta cordis amaritudine, in tanto dolorum torrente, tot in corde vulneribus lauciata, quot per corpus Filii erant sparsa, toties se unum animam Simeonis gladio transfixa, stare potuerit inexplicabili & mentis & corporis constantia, Cuiuslibet matri atrocem incuit dolorem audire mortem filii, si vere mater est. Asgetur dolor, si horribili morte interemptum audiat. Intolerabilis sit dolor, si in praesentia matris, & in eius oculis, dissecatur, & quaquaer sum confoditur filius. Quam igitur intolerabilis fuit dolor tenerimae & dilectissimae Matris, dum horribilibus videt coram se tormentis Filium per singula membra cruciari, & morte acerbissima consummari? Sed dolore dolor hic quoque cumulat. quod nulli valeret auxilium afflicto praestare. Cernit vulnera, nec potest oleo fovere, aut panniculis colligare, ut in circumfusione. Cernit cum lacrymis fluentem undique cruorem carne rubricata, nec linteo valet extergere, aut in sinum suum colligere, ne in terram decidat. Cernit nuditatem ignominiosam, nec potest vel capitis velo vel fa-

Constantia B. M. V. ad crucem Iesu.

Stabat.

Stabat in tantis doloribus ex speciebus gravi.

sciolis regere, ut olim in Bethleem. Audit sientem, nec potest potare. Audit derelictum & conquirentem, nec solatio potest illi esse. Videt caput pendulum, nec potest sustentare. Audit blasphemias voces, nec eas potest impedire. Videt expirantem, nec datur ei cōmori & simul occumbere. Interim inter hæc omnia stat, coris quidē maternis viscibus commora, sed maxima tamen cum fortitudine & constantia. Impetus Passionis Domini tantus fuit, ut quasi torrens ipsum patientem dolore impleteret: sed ipso impleto, jam in Matrem defluebat pleno cursu, ut & ipsam impleteret. Denique, & ab ipsa iam impleraturus refluebat & redundabat in Filium. Sic ubi erat reciprocatio amoris, reperiebatur & reciprocatio doloris, quia ab utriusque corde in cor utriusque vicissim refudebatur amor & dolor inexplicabilis amor mutua charitatis, & dolor mutua compassiois.

Olim Agar in solitudine videns filium suum Ismaëlem præ siti & aestu ac præ fame morti vicinum reliquit puerum subter unā arborem, & abiit, & sedit e regione procul quantum potest arcus incere, dicens: *Non videbo puerum morientem, & sedens contra levavi vocem suam, & flevit.* Amabat equidem filium suum Agar, sed non erat tanti animi, tantaque constantia, ut eum morientem valeret intueri; sufficit ei quod ille discessu & lacrymis affectum suum maternum testetur: foret ei intolerabile videre & audire extremum morientis filii scelestum. Nō sic Maria, quæ longē magis Filium suum amat quam Agar suum. Sed plena amoris, plenaque constantia, non relinquit filium sub arbore, aut in arbore: sed ipsa stat iuxta crucis arborem, in qua emoritur: & intuetur singula quæ ibi geruntur, toties commoriens corde & dolore, quot cernit livores & vulnera in eius benedicto corpore. Flevit ergo Maria affectu materno, sicut & Agar, sed dixit: *Videbo morientem.* Quasi diceret: Videbo quomodō ei perforentur pedes & manus, ac patibulo suffigatur: videbo quomodō erigatur in ligno, mihi licet funestissimo & atrocissimo. Cum ipse recesserit & procul steterint, tamquam recedentes ab homine maledicto, (*Maledictus omnis qui pendet in ligno.*) accedam ego propius, & stabo iuxta illud lignū. Immo amplectar illud brachiis, deosculabor labiis, rigabo lacrymis, afficiam benedictionibus. Et quia non licet mori cum eo, insignam tamen oculos in suspensio Filio meo. Aspicia quomodō de hoc mundo creat, quæ sola utriusque novi, quomodō in hunc mundum veniet. Nō deseram morientem, quæ nunquam deservi viventem. O quam desiderabile, quamque suave mihi foret pro eo mori in cruce, vel saltem cum eo! sed quandoquidem hoc mihi denegatur; iuxta crucem stabo. **VIDEBO MORIENTEM.** An non hæc alia est vox quam Agar? Utrique, quia fortior longe affectus maternus in Maria, quam in ipsa quæ dixit: *Non videbo morientem.*

Gen. 21.

Deut. 21.

2. Serbat iuxta

Crucem.

Crucem. Vbi quæri potest, an Maria solā ad fuerit Filio, dum in crucem est elevatus non & intueretur dum prævis aliis tormentis affectus fuit, in coronatione, flagellatione, & aliis illufionibus, five in domo Herodis, five in domo Pilati, five in plateis & vicis Ierusalem, dum toties huc ille fuit circumductus? Dicendum in primis, Virginem nō ignorasse causam incarnationis Filii sui fuisse, ut cruciatibus, sanguine, morte nos redimeret. Hoc scivit ex lectione & meditatione Prophetarum, & ex Filii sui enarratione: quia sicut prædixit se pē discipulis suam Passionem, ita eam Matri non abscondit, quam efficiebat secretorum suorum conscientiam. Vnde sicut Filius eam meditabatur iam ab infantia, cordi ad presē habens, & desiderans eius horam: *Coarctor donec perficiatur in me.* Sic & ipsa Mater sepe tuminabat illud Simeonis: *Tuam ipsius animam pertransibit gladius.* Quoties Filii corpus & membra contemplantur, memorie occurrant tormenta, quæ in illis erat passurus. Hic erat Myrrha, salsiculus inter eius ubera; quia non poterat dolore affici Mater, licet ardentem desideraret salutem pro miseris peccatoribus à Filio in Cruce consummandam.

Luc. 12.

Quapropter sic quondā allocutus est Dominus S. Terebam: *Existimas ne, O Filia meritum consistere in fruendo? Immo potius consistit in patiēdo. Non est auditum nisi semel quōd S. Paulus gaudio celesti sit fruius; sed multiplices eius passiones frequenter audisti. In quoque vides totam vitam meam tolerantiam & acerba passione esse plenam: nisi semel sit mentis de gaudio meo in Thabor. Dum Matrem meam intueris brachiis me complectentem, non exindis existimes semper aī gaudium fuisse sibi delere: nam ex eo tempore quo eam allocutus est Simeon de gladio animi transiit, lucem percipit à Patre meo, quæ semper intrusatur qua passurus eram. Hæc Christus Theresia, quæ exinde didicit semper à Domino petere pro eius amore, AUT PATI, AUT MORI, ut Mariæ conformis fieret, & Filio eius patienti.*

Dicendū ulterius, quōd sicut instantem passionis diem Christus discipulis suis aperuit. Post bi-duum Pascha fiet, & Filius hominū tradetur, ut crucifigatur. Sic etiam noluit latere Matrem diem horamque discessus sui. Vnde pie hic meditantur sancti Scriptores feria quinta Matri valedixisse, dum ad Agnum edendum procederet, ipsa manente Ierosolymis pro more festi Paschæ. An Filius insalutata Matre ad desideratam mortem irer? Sed an sine lacrymis hæc valedictio fieri potuit, & sine concussione viscerum Matris pariter ac Filii, quandoquidem iam avelluntur à se invicem nō sine acerbō dolore & angore, qui tam arcto adhæserunt sibi semper vinculo & amore? Si Mater Tobias tot lacrymis deplorat Filium non redeuntem. Si Rachel plorat filios, & noluit consolari, quia non sunt. Si Matres lamentantur proles Herodis: cruce delitote enecandas: quid hic contigisse existimas? Certe Ionathas & David non possunt separari

Matt. 26

An Chris

stus suam

mortem

imminet

tem Ma

trixi pas

fecerit.

1. Reg. 20

rari sine lacrymis, sibi valedicentes. *Osculantes se alterutrum se voverunt pariter, & David autem amplius.* Vnde ille fletus, nisi a dilectione? An non maior dilectio inter Christum & Mariam? Si Ionathas diligit Davidem quasi animam suam, & vicissim etiam similiter David Ionatham, quis ambigit strictionem exstitisse amorem inter Christum & Mariam, quando quidem strictioni eos vinculo carum strinxit, & triginta trium annorum contubernio colligavit? Interim resignavit se forti animo Maria, voluente Filii se conformans, ob redemptionem generis humani, Christus que abiens non est oblitus lacrymarum Matris, sed illas secum tulit, & aeterno Patri obtulit, in auspiciis felix iam instantis Passiois.

Maria nocte passionis ab sensu filii dolores plangit.

Dicendum deinde, quod noctem subsequente, in qua passionem suam auspicatus est Dominus, non impenderit Maria quieti & somno, sed contemplationi affectuosa, plangens in secreto, & rememorans, velut Turtur solitaria, corde & tenus quae poterat in nocte pati, conferens eam in corde suo, & dignantissimam eius charitatem expendens, quae scia manus impiorum tradebat tantis cum tormentis, tantaque cum ignominia. Et licet non interfuert Virgo sanctissima noctis tormentis, vel diurnis circumonibus, & illusionibus, dum pervicos deducitur, nec flagellationi, aut coronationi, aut ad columnam allegationi, potuit tamen reficere vel per Ioannem, vel per discipulorum aliquem, quae gesta erant; ac denique certior facta est de sententia crucis prolata. Nec tamen hoc inauspicio consernata scidit vestimenta, ut Iob, aut caput crinesque sparsit, vel divulsit, sed atrocissimum licet interius dolorem fortissimo animo gessit. Hoc animo resolvit eum illo conscendere in *Montem Myrrae, & Collem Thuria*, in montem Calvariae & amaritudinis, sed Montem in quo suavisissimi odoris Sacrificium erat in Altari Crucis offerendum, Sive ipsa Sacrificium maritimum in Praesepio Nativitatis non erat inchoatum: sive ipsa Sacrificium vespertinum in Patibulo Mortis non erat consummandum. Utrobique Mater stat iuxta Aram sacrificantis, conferens in corde suo quae geruntur utrobique; quantum in se est, sacrificio dignantissimo cooperatur, & seipsum offert cum Filio. Quapropter hic de ea dicitur: *Stabat iuxta crucem.*

9. Stabat iuxta Crucem Iesu.

Tertio ponderandum est quod dicitur: *Iuxta Crucem IESU.* Quid tibi de Maria benedicta cum Cruce, quae maledictionis arbor est? Quid tibi cum patibulo ignominiae, & Regina gloriae? Quid tibi cum turribus iuxta crucem, quae amas solitudinem? Quid tibi cum loco factoris, loco cadaverum, & purissima Virginitatis, & Spiritus Sancti sanctuarium? Quid tibi cum carnisficibus in loco damnationis, quae Mater est benedictionis? Sed quia ibi Iesus, hoc est Filius tuus est, ex prae in nos voluntate, tibi oportet & te esse, nec ullo vel opprobrium vel maledictionum terreni horrore. Quia ibi Crux

Iesu est, illi te oportet adherere. Sub Arbore illa quam elegit, & sub umbra illius quem indivul- se diligis, oportet te stare, vel sedere. & fructum redemptionis, amarum in cortice, dulcem tam e gur- turi, tuo in voluuntatis conformitate, oportet te pri- mam colligere. Quia ibi Crux Iesu est, oportet te re- te illius possessionem capere, quia hanc solam Crucem ipse possidet, omnibus penitus expoliatus? hanc ipse vult te hereditare. Et ecce iuxta Crucem stans hanc adis hereditatem Iesu, cuius & nos fratres eius filiosque tuos efficias confortes. Docuisti enim nos primo *exire cum ipso extra castra improprium eius portantes*: docuisti nos Crucem ad- stare, & Crucifixum condolere, docuisti nos ad cer- tamem nobis propofitum currere, *adspicientes in Autorem Fidei & Consummatorem IESUM, qui praeposito sibi gaudio sustinuit Crucem*, sic que peccato resistere usque ad languinem. Quisquis Crucis non est particeps, non potest tuus vel Filii tui ha- res esse.

Heb 11.

1614

Sic restat est ipsemet Christus Sanctae Clarae de Monte Falco. Haec sive vigilans, sive dormiens adhaerebat cum Maria Iesu Christo Crucifixo, & Christi ac Mariae dolores per intimam compassio- nem cordi suo profunde insigebat. Quapropter quodam die apparuit ei Christus humeris cervice ferens, & dixit ei dicens verbis, *O Filia mea Clara, quae sicut locum solidum in quo hanc Crucem pla- rarem, & inveni cor tuum, ibi eam volo figere. Opor- tet ergo ut moriari: in hac Cruce, si Filia mea & Ha- res tua esse.* Adco impressum exinde habuit Passio- nis Christi mysterium, ut aliquot annis quicquid come debet vel videbat, ei amarum foret in memo- ria Passiois Christi, quasi felle eius respersum, nec de illa sine lacrymis loqueretur. Ex hac visione creditur quod signa Crucifixi impressa fuerint e- ius cordi, quia postmodum sensit graves dolores Ste- machi. Sic tunc Virgo ipsa in similitudine Mariae stabat semper iuxta Crucem cum illa, immo stabat, sicut & Maria, cum Iesu crucifixus. Hinc inventa fuit Cru- cifixi imago in eius corde, cum tribus clavis & lam- cea & spongia, & stundine ex una parte, ex altera vero flagella & columna & corona spinea. Et at- vero haec omnia distinctim expressa, nullo artificio concinnata, quasi nervi fortissimè adhuc hodie visuntur haec in eius corde.

Compa- tendum Christo & Maria Abb. Bilo- sus. Marg. sicut. p. 3. 629. Vnde die- na Lect. 13. de cer- tior Chri- sti verbis

Felix ergo qui iuxta Crucem Christo compati- tur & Mariae intima compassione, signum certè ha- ber electionis suae. Et contra, infelix qui haec negli- git, ita ut meritò prius quidam & sapiens haec de- se sic pronunciarit: *Re vera quisquis afflictiissime & maerenti Marii non compatitur, non est verus gra- via filius, sed est abortivum insensibile ac mortuum. Indignus plandè est qui lac gratis ex eius jugat ube- ribus.* Rectè ergo Filius Ecclesiae & Mariae sic o-

1. Eia Mater, Fons amoris, Me sentire vim doloris, Fac, ut tecum lugeam.

L 11 2

2. Sancta

- 2. Sancta Mater istud agas,
Crucifixi fuge plagas
Cordi meo vtilis.
- 3. Fac me verè tecum flere.
Crucifixo condolere,
Quoad huc vivero.
- 4. Iuxta Crucem tecum stare,
Te libenter sociare
In planctu desidero, &c.

q. Stabat
iuxta cru-
cem, Mater
eius.
Ambr. in
Lucam.

Quirò & illud consideratione dignum, quod nomen Matris non exprimit Evangelista, sed solum dicit: Stabat iuxta Crucem Iesu Mater eius. Sufficit dicitur Matrem esse, quo nomine satis includit dolorem, quem tunc potuit sufferre. Matrem cogitare. Matrem considerare, & talem Matrem! Nomen Matris nomen est affectus, nomen est officii. Non defuit Mater affectus, non defuit officio. Audi Ambrosium de utroque differente. Maria, ut Matrem dicebat Christi, fugiensibus Apostolis ante Crucem stabat, & piis spectabat oculis Filii vulnera quia expectabat non pignorum mortem, sed mundi salutem. Ecce affectus in Filium constans, sed in nos redundans ut filios. Ecce Mater Iesu piis in speculans oculis Filium, sed etiã in mystica eius membra, & in filios futuros oculos cordis coniciens. Unde subdit S. Ambrosius notans officium Matris iunctim cum affectu erga filios futuros: *Aur. fortasse quia cognoverat per Filii mortem mundi redemptionem aut la regali putabat se & sua morte publico muneri aliquid addituram Sed Iesus non egebat adiutere ad omnium redemptionem, quia dixit: Factus sum sicut homo sine adiutorio inter mortuos liber. Suscepit quidem Matris affectum, sed non quaesivit hominis auxilium.* Hæc S. Ambrosius.

Interiò de hoc Matre Iesu iuxta Crucem stante similiter loqui possumus ac S. Augustinus de Martyre septem Machabæorum. Illa, inquit, videndo, in omnibus passa est facta Mater septem Martyrum. Septem Martyr, à filio non separata spectando, & filio adacta moriendo. Videbat omnes, amabat omnes, ferebat in oculis quod in carne omnes. Sic scilicet & Maria mille est cruciatus passa, in viam moriens, in Crucem mille Martyr & Martyr, in Regiois à Filio, Martyrum omnium Duce, non separata, ferebat in corde quod ille in carne.

Maximum porò Martyrium, maximusque dolor fuit, dum vidit Filium inclinato capite expirantem, ac paulò post lancea crudeli transfossum. Nullum enim Filio dolorem lancea intulit. Sed Matris cor penetravit, & acerbissimè vulneravit. Hinc supra dixi, quod hæc lancea eam fecit Reginam Martyrum De hac re sic S. Bernardus; *Revera Mater dulcissima doloris gladius scindit animam tuam, quando crudeli lancea lateri Filii confixit. Non enim sua illi, sed tua potius anima erat. Itaque precipua es Martyrum quandoquidem in mente suo dolor tuus insertus exteriori viciis Martyrum cruciata mente. Ita ille.*

Renovatus verò fuit ille dolor, & cumque Mar-

tyrium, dum inter sacra eius brachia corpus sic confixum deponitur. Tunc potuit lacrymis rigare manus & pedes, quod antea non poterat. Porrit introspicere vultus lateris, quo & viscera Filii patebant, & cor ipsum. O quam intrens tunc fueret dolores Matris Iesu, dicentis de illo sicut David de Absalone: *Fili mi Filii mi, quis det ut moriar pro te!*

Martyr
B M res
novatum

Olim Iacob noluit admittere consolationem, ubi vidit Filii vestem sanguine tinctam, sed dicebat: *Tunica Filii mei est, fera pessima devoravit eum, bene Gen. 37.* stia devoravit Ioseph. Congregatisque cunctis liberis eius, ut Patris lenirent dolorem, nullo fuit affectus solatio, sed dixit: *Descendam ad Filium meum lugens in infernum.* Non egemus te interrogare, o Virgo, an hæc & tunica Filii tui: Verè illius tunica est, in utero tuo texta, qua tegeter divinitatem suam. Fera pessima sic scindit eam invidiæ fera. Nò alieno, sed suo tincta est sanguine. Nec tincta solum, sed immersa, quia unde quaque dilacerata & perfossa cruore redundante, idem tunc cruore cordis tui, hoc est lacrymis, eam demò in fregis, renovatis in corde tuo eius doloribus. Certè, si S. Catharina Senensis, Maria Ogniaque, Coleta, Gertrudis, & alia, non potuerit Iesum Crucifixum intueri sine lacrymis ex intima compassione profluentibus, quando plures dedit Virgo Virginitum lacrymas, quæ non iam præteritos dolores reclebant, sed præterentes intuebantur, & quidem Filii sui dulcissim?

Accedamus & nos, nostrasque cum Matris nostræ lacrymas lacrymas miscemus, illad piè tumidantes: *Stabat iuxta crucem Iesu Mater eius.* In his verbis abscondita hæret virtus cælestis aut quidam Sanctus, potestas in lacrymas resolvere cor & oculos Fidelium, dum intinè recogitatur statio hæc Virginis mutus, reserctus Matris, & Filii, utique; allocutio, utriusque etiam separatio, & cordi Iesuæ peritio. In grediamur in illud per hoc ostium tamquam in Arcam, ut ibi cum Maria conquelescamus & nihil cogitemus nisi Iesum & hunc Crucifixum.

LECTIO XVI.

Doleo super te Frater mi Ionathã, &c.
2. Reg. 1.

Morsita luctu digna est, ut etiam improbo. De sanctorum mortem legendam censuerit v. r. san bi lucan super Christi. Noram est quomodo mortem Absalonis luctu super Christi à insidiaretur impientissimè. Sic & Saullem morte deplorat amantissimè & amarissimè. De quo novando eleganter S. Basilus Seleucus, orat. 17. *Sudatam singulis Saullem dolenter admodum lugebat David illius annu. bat tumulo, tumulum lamento ornabat: & hæret Scepri morum non adibat hereditatem.* Nus itaque convenit Iesu Patris ac Fratris nostri tumulum accedem

Epist
phiu
lon
Chr
acco
diti
Chr
frat
ser
2. R
Sag
Chr
P. J
I. J.
Chr
hom
Tur